

F. t. l. vedr. retsplejeloven og forskellige andre love

angår. I praksis udtages normalt de lægdommere, som parterne anmoder om.

4.1.3. Sagkyndige dommere og lægdommere i boligretten modtager samme vederlag som nævninger og domsmænd, dvs. 1.100 kr. for hver dag og 120 kr. for hver nat, de på grund af deres hverv må være borte fra hjemmet. Børnesagkyndige dommere i sager om prøvelse af Ankestyrelsens afgørelser i klagesager vedrørende børn og unge-udvalgets afgørelser modtager desuden 1.100 kr. for hver dag, der anvendes til forberedelse af sagens behandling i retten.

Har sagens behandling strakt sig over et længere tidsrum, kan rettens formand undtagelsesvis tillægge en lægdommer eller en sagkyndig dommer en særlig godtgørelse, såfremt den pågældendes deltagelse i sagens behandling har påført ham eller hende et tab, som væsentligt overstiger de nævnte beløb.

4.2. Lovforslagets udformning

4.2.1. Kollegial behandling i byretten og Sø- og Handelsretten (Handelsretten)

4.2.1.1. Retsplejerådet finder, at der bør være mulighed for kollegial behandling – dvs. medvirken af flere juridiske dommere – i byretten afhængig af sagens karakter, idet der i så fald bliver mulighed for en mere hensigtsmæssig kompetencefordeling mellem byretterne og landsretterne. Der bør samtidig gives tilsvarende mulighed for medvirken af flere juridiske dommere i Sø- og Handelsretten.

Retsplejerådet anfører nærmere, at kollegial behandling er udtryk for en dybtgående retssagsbehandling, som giver en større sikkerhed for, at alle juridisk relevante betragtninger indgår, og at den bevismæssige bedømmelse sker på det bedst mulige grundlag. Den indbyrdes påvirkning og meningsudveksling mellem de deltagende dommere har også stor betydning.

Den kollegiale behandling kan bestå i, at der medvirker flere juridiske dommere, at der medvirker sagkyndige dommere, eller begge dele. Retsplejerådets overvejelser om medvirken af sagkyndige dommere omtales i pkt. 4.2.2 nedenfor.

Retsplejerådets forslag om, at der skal være mulighed for kollegial behandling med juridiske dommere i byretten, har snæver sammenhæng med Domstolens Strukturkommissions forslag om væsentligt større byretskredse, jf. herom pkt. 2.2.1 ovenfor. Retsplejerådet bemærker, at rådets forslag om byretterne som kollegiale domstole ikke er møntet på de nuværende små byretter, hvor det ikke vil være muligt at gennemføre en sådan ordning.

Retsplejerådet foreslår, at en sag skal kunne behandles af flere juridiske dommere i byretten, når sagen er af *principiel karakter*, når sagens udfald kan få *væsentlig betydning for andre end parterne*, når sagen frembyder *særlig omfattende eller vanskelige retlige eller bevismæssige spørgsmål*, eller når *sagens særlige karakter* i øvrigt undtagelsesvis gør kollegial behandling påkrævet. Samme regel foreslås for Sø- og Handelsretten.

Parterne skal efter Retsplejerådets forslag have adgang til at udtale sig om spørgsmålet, før retten træffer afgørelse om, hvorvidt sagen skal behandles med en eller flere juridiske dommere, og parternes synspunkter skal tillægges betydelig vægt.

Der er i Retsplejerådet enighed om at foreslå, at der ved kollegial behandling i Sø- og Handelsretten skal medvirke tre juridiske dommere, mens Retsplejerådet deler sig i et flertal og et mindretal med hensyn til spørgsmålet om, hvor mange juridiske dommere der skal medvirke i en kollegialt behandlet byretssag.

Et *flertal* (9 medlemmer) anfører, at det er et almindeligt princip, at kollegiale organer har et ulige antal medlemmer med henblik på, at afgørelser kan træffes ved stemmeflerhed, og det gælder også inden for retsplejen. Tre juridiske dommere er mere ressourcekrævende end to, men de sager, som efter Retsplejerådets forslag skal kunne undergives kollegial behandling, vil som klar hovedregel være sager, der efter de gældende regler behandles ved landsretten af tre dommere. Kollegial behandling vil kun undtagelsesvis ske i sager, der efter gældende ret behandles ved byretten (visse sager, hvor der foreligger særligt omfattende eller vanskelige retlige eller bevismæssige spørgsmål). Flertallet finder på denne baggrund, at der også ved kollegial behandling i byretten bør deltage tre dommere.

Et *mindretal* (3 medlemmer) udtaler, at fordelene ved kollegial behandling med mere end én dommer må afvejes over for ressourcemæssige hensyn. Mindretallet finder, at denne afvejning fører til, at der som udgangspunkt bør deltage to dommere ved kollegial behandling i byretten, men at retten dog bør kunne bestemme, at der skal deltage tre dommere, hvis det er påkrævet efter sagens karakter. På denne måde kan det sikres, at anvendelse af den tredje dommer kun sker efter overvejelse i den enkelte sag.

Der henvises til betænkning nr. 1401/2001 side 232-238.

4.2.1.2. Justitsministeriet er enig med Retsplejerådet i, at der – i sammenhæng med den foreslåede etablering af nye, større byretter – bør indføres mulighed for kollegial behandling i byretten og i Sø- og Han-